

Sygn. akt: I C 430/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: sędzia Juliusz Ciejek

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Kosowska

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2023 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w O.**

przeciwko **D. P. (1)**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uzupełnia wyrok zaoczny z dnia 28 czerwca 2023 r. w ten sposób, że na koniec pkt I dodaje:

„ a w szczególności z tytułu:

1) pobranych od pracowników zaliczki na podatek dochodowy za okresy:

- od stycznia do grudnia 2018 roku w kwocie 21.100,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723.3820.2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 5 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku,

- od stycznia do grudnia 2020 roku w kwocie 8599,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku, (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku, (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku,

- od stycznia do marca 2021 roku oraz od maja do grudnia 2021 roku w kwocie 1715,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku, (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku, (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku,

- od stycznia do grudnia 2022 roku w kwocie 516,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr (...)-723. (...).2023 z 1 marca 2023 roku, (...)-723. (...).2023 z 1 marca 2023 roku, (...)-723. (...).2023 z 1 marca 2023 roku,

2) liniowego podatku dochodowego od osób fizycznych za:

- 2018 rok w kwocie 268.251,00 zł oraz odsetki stałe od nieterminowej wpłaty zaliczek na roczny podatek liniowy od osób fizycznych w kwocie 8770,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723. (...).2019 z 1 lipca 2019 roku i (...). (...).723. (...).2019 z 1 lipca 2019 roku,

-2019 rok w kwocie 29.688,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...).723. (...).2020 z 5 sierpnia 2020 roku;

3) odsetek stałych od nieterminowej wpłaty zaliczek na roczny podatek liniowy od osób fizycznych za:

— 2016 rok w kwocie 15.706,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...). (...).723. (...).2017 z 26 lipca 2017 roku,

– 2017 rok w kwocie 5454,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...). (...).723. (...).2018 z 4 grudnia 2018 roku,

4) podatku od towarów i usług za okresy:

- II, III i IV kwartał 2018 roku w kwocie 133.418,76 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723. (...).2018 z 5 września 2019 roku, (...). (...).723. (...).2018 z 5 września 2019 roku, (...). (...).723.1220.2019 z 5 września 2019 roku,

- III i IV kwartał 2020 roku w kwocie 73.285,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2020 z 23 listopada 2020 roku i (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku,

- III kwartał 2021 roku w kwocie 12.039,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...)-723. (...).2021 z 15 listopada 2021 roku,

- II i III kwartał 2022 roku w kwocie 7991,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2022 z 16 sierpnia 2022 roku i (...)-723. (...).2022 z 13 grudnia 2022 roku,

której łączna wysokość, uwzględniając należność główną, odsetki, koszty egzekucyjne i koszty upomnienia według stanu na dzień 13 marca 2023 roku, wynosiła 631.332,57 zł,

nakazując pozwanemu poddanie się (znoszenie) egzekucji z:

- prawa własności niezabudowanej nieruchomości położonej w O., obręb 125 O., gmina O., województwo (...), stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem (...) o powierzchni 3855m⁽²⁾, dla której Sąd Rejonowy wO. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

- prawa własności nieruchomości zabudowanej położonej w O., obręb 125 O., gmina O., województwo (...), składającej się z działek gruntu oznaczonych numerami: (...) - ulica (...) - ulica (...), o łącznej powierzchni 0,1891 ha, dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą nr (...)",

II. wyrok zaoczny z dnia 28 czerwca 2023 r. utrzymuje w mocy w całości.

Sygn. akt I C 430/23

UZASADNIENIE

Powód Skarbu Państwa - Naczelnik Urzędu Skarbowego w O. wniósł w pozwie z dnia 24 marca 2023 r. skierowanym przeciwko D. P. (1) o uznanie czynności prawnej z dnia 5 listopada 2021 r. w przedmiocie darowizny dokonanej przez dłużnika D. P. (2) na rzecz pozwanego za bezskuteczną w stosunku do Skarbu Państwa, której przedmiotem było;

- prawo własności nieruchomości położonej w O. w obrębie ewidencyjnym nr 125; obejmującej działkę gruntu oznaczoną nr ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...),

- prawa własności nieruchomości położonej w O. w obrębie ewidencyjnym nr (...); składającej się z działek gruntu oznaczonych: nr ewidencyjnym (...)położonej przy ul (...) i nr ewidencyjnym (...) przy ul (...), dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...),

w celu zaspokojenia przysługujących Skarbowi Państwa w stosunku do dłużnika wierzytelności pieniężnej wraz z należnymi odsetkami od zaległości podatkowych kosztami upomnień i kosztami egzekucyjnymi z tytułu:

1) pobranych od pracowników zaliczki na podatek dochodowy za okresy:

- od stycznia do grudnia 2018 roku w kwocie 21.100,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723.3820.2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 5 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku,

- od stycznia do grudnia 2020 roku w kwocie 8599,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku, (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku, (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku,

- od stycznia do marca 2021 roku oraz od maja do grudnia 2021 roku w kwocie 1715,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku, (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku, (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku,

- od stycznia do grudnia 2022 roku w kwocie 516,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr (...)-723. (...).2023 z 1 marca 2023 roku, (...)-723. (...).2023 z 1 marca 2023 roku, (...)-723. (...).2023 z 1 marca 2023 roku,

2) liniowego podatku dochodowego od osób fizycznych za:

- 2018 rok w kwocie 268.251,00 zł oraz odsetki stałe od nieterminowej wpłaty zaliczek na roczny podatek liniowy od osób fizycznych w kwocie 8770,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723. (...).2019 z 1 lipca 2019 roku i (...). (...).723. (...).2019 z 1 lipca 2019 roku,

-2019 rok w kwocie 29.688,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...).723. (...).2020 z 5 sierpnia 2020 roku;

3) odsetek stałych od nieterminowej wpłaty zaliczek na roczny podatek liniowy od osób fizycznych za:

— 2016 rok w kwocie 15.706,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...). (...).723. (...).2017 z 26 lipca 2017 roku,

— 2017 rok w kwocie 5454,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...). (...).723. (...).2018 z 4 grudnia 2018 roku,

4) podatku od towarów i usług za okresy:

- II, III i IV kwartał 2018 roku w kwocie 133.418,76 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723. (...).2018 z 5 września 2019 roku, (...). (...).723. (...).2018 z 5 września 2019 roku, (...). (...).723.1220.2019 z 5 września 2019 roku,

- III i IV kwartał 2020 roku w kwocie 73.285,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2020 z 23 listopada 2020 roku i (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku,

- III kwartał 2021 roku w kwocie 12.039,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...)-723. (...).2021 z 15 listopada 2021 roku,

- II i III kwartał 2022 roku w kwocie 7991,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2022 z 16 sierpnia 2022 roku i (...)-723. (...).2022 z 13 grudnia 2022 roku,

której łączna wysokość, uwzględniając należność główną, odsetki, koszty egzekucyjne i koszty upomnienia według stanu na dzień 13 marca 2023 roku, wynosiła 631.332,57 zł,

i nakazanie pozwanemu poddania się (znoszenie) egzekucji z:

- prawa własności niezabudowanej nieruchomości położonej w O., obręb 125 O., gmina O., województwo (...), stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem 170/2 o powierzchni 3855m², dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

- prawa własności nieruchomości zabudowanej położonej w O., obręb (...) O., gmina O., województwo (...), składającej się z działek gruntu oznaczonych numerami: (...) - ulica (...) - ulica (...), o łącznej powierzchni 0,1891 ha, dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą nr (...)”

Podał, że zaskarżona czynność została dokonana przez dłużnika D. P. (2) – brata pozwanego, co doprowadziła do wyłączenia spod egzekucji z tytułu należności podatkowych majątku dłużnika (k. 4-13).

Sąd doręczył pozwanemu D. P. (1) odpis pozwu z załącznikami, zobowiązując go do złożenia odpowiedzi na pozew i wniosków dowodowych. Wraz z pozwem doręczono pozwanemu pouczenie o sposobie złożenia odpowiedzi na pozew i konsekwencjach niedotrzymania terminu. Odpis pozwu, załączników i pouczenie doręczono pozwanemu 3 kwietnia 2023 r. (k. 211-213, 216).

Pozwany w terminie złożył odpowiedź na pozew, ale pomimo pouczenia, tylko w jednym egzemplarzu. Zarządzeniem z 17 maja 2023 r. wezwano pozwanego do uzupełnienia braku formalnego przez złożenie odpisu odpowiedzi na pozew z załącznikami. Odpis zarządzenia doręczono pozwanemu 26 maja 2023 r. (k. 217, 218, 219).

Ponieważ, pomimo upływu określonego terminu pozwany nie uzupełnił braku formalnego, zarządzeniem z dnia 28 czerwca 2023 r. odpowiedź na pozew zwrócono (k. 220) i w tym samym dniu wydano wyrok zaoczny w którym Sąd:

I. uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w O. umowę darowizny zawartą w dniu 5 listopada 2021 r. w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem Z. S. za repertorium A nr (...), mocą której dłużnik D. P. (2) darował pozwanemu D. P. (1):

- prawo własności niezabudowanej nieruchomości położonej w O., obręb (...) O., Gmina O., województwo (...), stanowiącej działkę gruntu o nr ewidencyjnym (...), o powierzchni 3855 m⁽²⁾, dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą (...),

- prawo własności nieruchomości zabudowanej położonej w O., obręb ewidencyjnym nr (...), składającej się z działek gruntu oznaczonych: nr ewidencyjnym (...) położonej przy ul. (...) i nr ewidencyjnym (...) przy ul. (...), o powierzchni 0,1891 ha, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...),

celem ochrony i zaspokojenia wierzytelności powoda z tytułu: pobranych od pracowników, zaliczek na podatek dochodowy, należności podatkowych, odsetek, kosztów upomnień i egzekucji w kwocie łącznej 631.332 zł 57 gr złotych;

II. zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w W. kwotę 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,

III. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w O. kwotę 31.567 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy ustaw,

IV. wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności (k.221).

Pozwany w dniu 28 czerwca 2023 r. złożył odpis odpowiedzi na pozew (k.223), a 17 lipca 2023 r. sprzeciw od wyroku zaocznego, w którym wnioskował o uchylenie wyroku zaocznego, oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, wywodząc, że nie było podstaw do wydania wyroku zaocznego. Podał, że nie mieszka pod adresem, pod którym doręczono mu wezwanie do usunięcia braków formalnych, gdyż na co dzień zamieszkuje w Hotelu (...), gdzie prowadzi działalność gospodarczą. Podał że to jego zamiarem było nabycie przedmiotowej nieruchomości i on faktycznie sfinansował transakcję. Dłużnik – jego brat był tylko formalnym nabywcą. (...) były obciążone hipotekami z tytułu należności przysługujących powodowi na kwotę 658.955 zł, stąd nie doszło do pokrzywdzenia wierzyciela. Pozwany nic nie wiedział o dalszych zobowiązaniach brata, spłacił za niego inne zobowiązania na 1.002.518,141 zł. Roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego bo, pozbawia

pozwanego i jego rodziców miejsca zamieszkania, to pozwany jest największym wierzycielem dłużnika, powód może się zaspokoić z hipotek (k. 223, 243-248).

W piśmie z dnia 13 lipca 2023 r. powód wystąpił o uzupełnienie wyroku zaocznego przez wymienienie w nim wskazanych w pozwie tytułów egzekucyjnych i nakazanie pozwanemu poddania się (znoszenia) egzekucji z opisanych w pozwie nieruchomości (k. 280-281).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany D. P. (1) i dłużnik D. P. (2) są braćmi. Dom na nieruchomości położonej przy ul. (...) w O. wybudowali ich rodzice w latach 2003-2006. Wszyscy w nim zamieszkiwali. W 2010 r. nastąpiła upadłość firmy rodziców i dom trafił do masy upadłości syndyka. Przez 6 lat rodzina zamieszkiwała w nim dalej, płacąc syndykowi czynsz. W 2016 r. syndyk zdecydował się nie przedłużać dzierżawy i ogłosił licytację całej nieruchomości. Aby dom pozostał w rodzinie zdecydował się go nabyć mający wówczas 22 lata D. P. (2) z pieniędzy pozyskanych dzięki pożyczce w firmie (...). W 2017 r. D. P. (1) uzyskał pożyczkę na zakup Hotelu (...) w (...), w którym prowadził działalność gospodarczą. Z uzyskanej pożyczki zapłacił cenę hotelu i dzięki zwrotowi podatku VAT spłacił też pożyczkę wziętą przez brata na zakup domu. Dłużnik również prowadził soją działalność gospodarczą w Hotelu (...). Przynosiła ona jednak straty. Posiadał liczne zadłużenie z tytułu należności wymagalnych na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w O., zabezpieczonych hipoteką przymusową do kwoty 658.955 zł wynikającą z tytułów wykonawczych wystawionych od 1 września 2015 r. do 27 sierpnia 2018 r. Pomimo to, zadłużenie D. P. (2) rosło w dalszym ciągu. Dłużnik i pozwany wiedzieli o tym fakcie.

Umową darowizny z dnia z dnia 5 listopada 2021 r. zawartą przed notariuszem Z. S. w Kancelarii Notarialnej w O. dłużnik D. P. (2) przeniósł na rzecz pozwanego D. P. (1);

- prawo własności nieruchomości położonej w O. w obrębie ewidencyjnym nr (...); obejmującej działkę gruntu oznaczoną nr ewidencyjnym (...) dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...),

- prawa własności nieruchomości położonej w O. w obrębie ewidencyjnym nr (...); składającej się z działek gruntu oznaczonych: nr ewidencyjnym(...) położonej przy ul (...) i nr ewidencyjnym(...) przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w O. prowadzi księgę wieczystą KW Nr (...).

W akcie notarialnym wartość przedmiotu darowizny określona oa 3.000.0000 zł.

(dowód: odpisy ksiąg wieczystych k. 84-178, zeznania św.d. D. P. – k. 309, zeznania pozwanego– k. 310, akt notarialny k. 233-239)

Na podstawie decyzji Naczelnik Urzędu Skarbowego w O. przeciwko dłużnikowi wystawiono szereg kolejnych tytułów wykonawczych dotyczących :

1) pobranych od pracowników zaliczki na podatek dochodowy za okresy:

- od stycznia do grudnia 2018 roku w kwocie 21.100,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...). (...).723.3820.2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 5 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku, (...). (...).723. (...).2019 z 1 kwietnia 2019 roku,

- od stycznia do grudnia 2020 roku w kwocie 8599,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku, (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku, (...)-723. (...).2021 z 10 marca 2021 roku,

- od stycznia do marca 2021 roku oraz od maja do grudnia 2021 roku w kwocie 1715,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku, (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku, (...)-723. (...).2022 z 4 kwietnia 2022 roku,

- od stycznia do grudnia 2022 roku w kwocie 516,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr (...) -723. (...) .2023 z 1 marca 2023 roku, (...) -723. (...) .2023 z 1 marca 2023 roku, (...) -723. (...) .2023 z 1 marca 2023 roku,

2) liniowego podatku dochodowego od osób fizycznych za:

- 2018 rok w kwocie 268.251,00 zł oraz odsetki stałe od nieterminowej wpłaty zaliczek na roczny podatek liniowy od osób fizycznych w kwocie 8770,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...) . (...) .723. (...) .2019 z 1 lipca 2019 roku i (...) . (...) .723. (...) .2019 z 1 lipca 2019 roku,

-2019 rok w kwocie 29.688,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...) .723. (...) .2020 z 5 sierpnia 2020 roku;

3) odsetek stałych od nieterminowej wpłaty zaliczek na roczny podatek liniowy od osób fizycznych za:

— 2016 rok w kwocie 15.706,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...) . (...) .723. (...) .2017 z 26 lipca 2017 roku,

— 2017 rok w kwocie 5454,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...) . (...) .723. (...) .2018 z 4 grudnia 2018 roku,

4) podatku od towarów i usług za okresy:

- II, III i IV kwartał 2018 roku w kwocie 133.418,76 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...) . (...) .723. (...) .2018 z 5 września 2019 roku, (...) . (...) .723. (...) .2018 z 5 września 2019 roku, (...) . (...) .723.1220.2019 z 5 września 2019 roku,

- III i IV kwartał 2020 roku w kwocie 73.285,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...) -723. (...) .2020 z 23 listopada 2020 roku i (...) -723. (...) .2021 z 10 marca 2021 roku,

- III kwartał 2021 roku w kwocie 12.039,00 zł, stwierdzona tytułem wykonawczym nr (...) -723. (...) .2021 z 15 listopada 2021 roku,

- II i III kwartał 2022 roku w kwocie 7991,00 zł, stwierdzone tytułami wykonawczymi nr: (...) -723. (...) .2022 z 16 sierpnia 2022 roku i (...) -723. (...) .2022 z 13 grudnia 2022 roku,

której łączna wysokość, uwzględniając należność główną, odsetki, koszty egzekucyjne i koszty upomnienia według stanu na dzień 13 marca 2023 roku, wynosiła 631.332,57 zł,

(dowód: wykazy zaległości i tytuły wykonawcze k. 15-76)

W chwili obecnej dłużnik nie posiada żadnego majątku podlegającego skutecznej egzekucji.

(niezaprzeczone k. 11v)

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie trzeba zauważyć, że wbrew twierdzeniom pozwanego, nie doszło do wydania wyroku zaocznego z naruszeniem przepisów o dopuszczalności jego wydania.

Zgodnie z art. 346 § 1 k.p.c. na wniosek pozwanego sąd zawiesi rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu, jeżeli wyrok ten został wydany z naruszeniem przepisów o dopuszczalności jego wydania albo jeżeli pozwany uprawdopodobni, że jego niestawiennictwo było niezawinione, a przedstawione w sprzeciwie okoliczności wywołują wątpliwości co do zasadności wyroku zaocznego. Stosownie do § 1¹ tego przepisu sąd może uchylić rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu, jeżeli pozwany wykaże, że odpis pozwu doręczono w trybie przewidzianym w art. 139 § 1 na inny adres aniżeli aktualne w dacie doręczenia miejsce zamieszkania pozwanego.

Pozwany otrzymał odpis pozwu pod adresem wskazanym przez powoda. Złożył pismo procesowe nie wskazując innego adresu, pomimo, że został pouczone o skutkach takiego zaniechania. W kolejnych pismach też wskazywał adres z pozwu (k.222). Jest przedsiębiorcą prowadzącym od lat działalność gospodarczą i ma świadomość określonych konieczności.

W tej sytuacji Sąd uznał, że pozwany zlekceważył nałożone na niego obowiązki procesowe. Zlekceważył termin do złożenia odpisu odpowiedzi na pozew. Nie wykazał też jak dotąd okoliczności które uzasadniałyby wątpliwości co do zasadności wyroku zaocznego, ani innych uzasadniających zawieszenie rygoru.

W tej sytuacji Sąd uznał, wniosek o zawieszenie rygoru za pozbawiony podstaw faktycznych i prawnych, a tym samym bezzasadny.

Z tego względu, wobec braku przesłanek z art. 346 k.p.c. oddalono wniosek pozwanego o zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności.

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd oparł na podłożonych w sprawie dokumentach, których wiarygodność nie została skutecznie podważona przez strony. Sąd uwzględnił zeznania pozwanych jedynie w tym zakresie, w którym znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

W niniejszej sprawie, bezspornym było, że wierzytelności chronione powództwem miały charakter publicznoprawny. Przy rozbieżnych poglądach doktryny, w judykaturze utrwalilo się aktualnie stanowisko, że przedmiotem ochrony ze skargi pauliańskiej jest nie tyle sama wierzytelność, co wynikające z niej uprawnienie wierzyciela do przymusowej realizacji prawa podmiotowego i w drodze analogia legis dopuszczalne jest stosowanie przepisów art. 527 i nast. k.c. do ochrony prawnej wierzytelności wynikającej ze stosunków administracyjnoprawnych. Konstrukcja taka nie tworzy nowych zobowiązań publicznoprawnych, a jedynie chroni już takie ustalone wierzytelności, nie przesądzając o ich zasadności ani wysokości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., III CZP 15/03, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2011 r., II CSK 513/10.). Ordynacja podatkowa, nie zawiera, bowiem regulacji podobnej do istniejącej w kodeksie cywilnym zapewniającej ochronę wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika. Wyczerpujący charakter wyliczenia sytuacji związanych z odpowiedzialnością podatkową osób trzecich oznacza, że ustawodawca nie stworzył organom administracji publicznej podstawy do przeprowadzenia we własnym zakresie postępowania, którego przedmiotem byłoby zastosowanie wprost lub odpowiednio cywilnoprawnej instytucji skargi pauliańskiej, bądź innej o podobnym celu instytucji unormowanej w ustawach podatkowych (por. art. 51 § 1 Ordynacji podatkowej). Skoro przepisy ordynacji podatkowej nie przewidują instrumentu prawnego do ochrony uzasadnionego interesu prawnego (nie przesądzając o zasadności wytoczonego w niniejszej sprawie powództwa), w takiej sytuacji przepisy kodeksu cywilnego należy postrzegać, jako prawo wspólne dla całego systemu prawa, choćby z uwagi na jego uniwersalny charakter zawartych tam definicji pojęć prawnych i wykorzystania instytucji prawa cywilnego na tle stosunków publicznoprawnych. Wyrok w procesie pauliańskim wydany w następstwie uwzględnienia powództwa stwarza jedynie wierzycielowi możliwość przeprowadzenia w przyszłości skutecznej egzekucji należności publicznoprawnej z przedmiotów majątkowych, których dłużnik wyzbył się w celu pokrzywdzenia wierzyciela. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1998 r. I CKN 1000/97, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1999 r. II CKN 340/98, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2005 r. I CK 677/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia (...). V CK 41/02, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2010 r. II CSK 227/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2006 r. III CSK 57/06, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2005 r. I CK 677/04, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003, III CZP 85/02, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r. III CZP 15/03). Powyższe zaprezentowane poglądy Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości popiera. Podnieść również należy, że ustawodawca wprost wprowadził możliwość skorzystania z ochrony takich należności w art. 189¹ k.p.c. Ponadto dopuszczalność stosowania przepisów o skardze pauliańskiej do ochrony należności publicznoprawnych, w tym podatkowych potwierdził ostatnio Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18

kwietnia 2018 r., sygn. akt K 52/18, w którym orzekł, że art. 527 § 1 k.c. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie na zasadzie analogii legis do ochrony należności publicznoprawnych jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP.

Dodać tu warto, że skoro dłużnik dla ochrony przed należnościami publiczno-prawnymi sięgnął po instytucje z dziedziny prawa cywilnego (umowa darowizny), to środków przeciwdziałania jego fraudacyjnym zabiegom należy poszukiwać właśnie na gruncie tego prawa.

Dokonując merytorycznej oceny zgłoszonego powództwa, należy przede wszystkim wskazać, iż zgodnie z art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Stosownie do § 2 omawianego artykułu czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 527 § 3 k.c.).

W myśl art. 527 § 1 k.c. przesłankami skargi paulińskiej są, zatem: 1) istnienie po stronie wierzyciela wierzytelności, 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela, 3) uzyskanie w wyniku tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią, 4) istnienie po stronie dłużnika świadomości pokrzywdzenia wierzyciela, 5) wiedza bądź możliwość dowiedzenia się przez osobę trzecią, uzyskującą korzyść majątkową, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela oraz 6) działanie osoby trzeciej w złej wierze.

Wskazane wyżej przesłanki muszą być spełnione łącznie, aby wierzyciel mógł skorzystać z żądania uznania czynności prawnej za bezskuteczną. Korzystanie ze skargi paulińskiej wymaga zasadniczo istnienia wierzytelności podlegającej ochronie. Co istotne, to na wierzycielu (powodzie) – zgodnie z regułą określoną w art. 6 k.c. – spoczywa ciężar udowodnienia wystąpienia wszystkich przesłanek uzasadniających skargę paulińską.

Należy tu jednak zaznaczyć, że ustawodawca w art. 528 k.c., dokonał modyfikacji powyższych zasad, wprowadzając dodatkową regułę, zgodnie z którą jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Wzmocnił też jej działanie wprowadzając w art. 530 k.c. możliwość pozwalającą na stosowanie tych przepisów do działania dłużnika z zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli.

Istnienie i wymagalność wierzytelności pieniężnych objętych skargą paulińską zostały wykazane dokumentami urzędowymi (ostatecznymi decyzjami administracyjnymi), z którymi prawo łączy domniemanie autentyczności i prawdziwości (art. 244 k.p.c.). Pozwany D. P. (1) nie kwestionował ich ważności. W przedmiotowej sprawie został, zatem spełniony wymóg ukształtowany w judykaturze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004 r., sygn. akt IV CK 418/02) sprecyzowania chronionej wierzytelności poprzez wskazanie jej istniejącego i pieniężnego charakteru, wymagalności, tytułu prawnego i jej aktualnej wysokości. Należy, zatem stwierdzić, że wierzytelności, o których ochronę występuje strona powodowa istnieją i są wymagalne.

Oceniając zaistnienie po stronie dłużnika dalszych przesłanek skargi paulińskiej, a zatem świadomego dokonania przez niego czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzycieli należy zwrócić uwagę, że samo pojęcie dokonania przez dłużnika czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzycieli zdefiniowane zostało w § 2 cytowanego wyżej art. 527 k.c. Co ważne do zastosowania tego przepisu nie jest konieczne wszczęcie postępowania egzekucyjnego i przeprowadzenie nieskutecznej egzekucji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 6 grudnia 1996 r., I ACr 853/96,) ani ogłoszenie upadłości dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 1998 r., III CKN 612/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2000 r., III CKN 554/98). Wystarczy wykazanie, że wobec stanu majątku dłużnika niemożliwe jest zaspokojenie wierzytelności skarżącego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia

2000 r., III CKN 554/98). Zgodnie ze stanowiskiem doktryny, jak też orzecznictwa, niewypłacalność dłużnika oznacza taki stan jego majątku, wykazany wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami k.p.c. nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej od dłużnika (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997 r. I ACa 737/97). Jak ustalono w niniejszej sprawie, wskutek umowy darowizny z dnia 5 listopada 2021 r. powód został pozbawiony możliwości zaspokojenia swoich roszczeń z jedyne go składnika majątkowego o znaczącej wartości, jakim ówczesnie dłużnik jeszcze dysponował. Czynności egzekucyjne podejmowane przez wierzyciela będącego jednocześnie organem egzekucyjnym bezspornie nie doprowadziły do zaspokojenia wierzytelności pieniężnych powoda. Dłużnik nie posiada, zatem żadnego majątku zdatnego do przeprowadzenia egzekucji, a brak takiego majątku został potwierdzony zeznaniami dłużnika z dnia 28 listopada 2023 r.

Mając na uwadze powyższe nie ulega wątpliwości, iż przenosząc własność jedyne go składnika majątkowego pozwalającego choćby na częściowe zaspokojenie należności uprawnionego, pozwany działał na szkodę wierzyciela. Również z pewnością w wyniku tej darowizny osoba trzecia – pozwany uzyskał korzyść majątkową, która polega na uzyskaniu prawa własności przedmiotu majątkowego w postaci nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym. Bezspornie prawo własności nieruchomości posiada istotną wartość majątkową, co wynika ze złożone go przez pozwanego oświadczenia w akcie notarialnym – 3.000.000 zł.

W ocenie Sądu okoliczności, w jakich doszło do zawarcia zaskarżone j czynności prawnej jednoznacznie wskazują, że została spełniona także kolejna przesłanka skargi pauliańskiej w postaci świadomości pokrzywdzenia wierzyciela. Wskazać należy, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, gdy zdaje sobie sprawę (uświadamia sobie), że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzyciela z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzyciela nie musi być zamiarem dłużnika (wyjątek - art. 530 k.c.). Wystarczy, żeby dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Świadomość pokrzywdzenia wierzyciela musi istnieć w chwili dokonywania czynności prawnej. W celu wykazania tej przesłanki koniecznym jest by dłużnik zdawał sobie sprawę ze skutków dokonania przez siebie czynności prawnej w postaci uszczuplenia lub niepowiększenia się jego majątku, z którego wierzyciel mógłby się zaspokoić. Zarówno dłużnik, jak i wierzyciel zgodnie zeznali, że mieli świadomość sytuacji majątkowej dłużnika i jego kłopotów finansowych.

Mając na uwadze powyższe rozważania wskazać należy, iż świadome działanie przez pokrzywdzenia wierzyciela wynika niewątpliwie z okoliczności, w jakich doszło do zawarcia sporne j umowy. Dłużnik dokonał darowizny na rzecz brata w sytuacji gdy była już wymagalna większość tytułów egzekucyjnych objętych żądaniem pozwu. Darczyńca wyraźnie spodziewał się ich negatywnych skutków. Działał przeto w zamiarze pokrzywdzenia przyszłego wierzyciela (art. 530 k.c.). Nie można także pominąć faktu, że pozwany wiedział o tym, że jego brat prowadzi deficytową działalność gospodarczą.

Wskazane okoliczności świadczą o działaniu dłużnika ukierunkowanym na pokrzywdzenie wierzyciela. W ocenie Sądu, działał nie tylko ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, ale bezpośrednio z zamiarem jego pokrzywdzenia. Pozwany musiał zdawać sobie sprawę, że egzekucja jego zaległości podatkowych zostanie skierowana właśnie do tego prawa majątkowego, dlatego w celu utrudnienia bądź też uniemożliwienia przeprowadzenia egzekucji przekazał własność nieruchomości na rzecz swojego brata. W takich okolicznościach, wyłącznym celem zawarcia pomiędzy pozwanymi umowy z dnia 5 listopada 2021 r. było wyłączenie przedmiotowe go majątku spod toczące j się przeciwko dłużnikowi egzekucji.

Wreszcie, rozważania odnośnie przesłanki wiedzy osoby trzeciej o działaniu dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela lub możliwości uzyskania wiedzy w tym przedmiocie przy dołożeniu należyte j staranności, należy rozpocząć od przytoczenia normy art. 528 k.c., zgodnie, z którą jeżeli wskutek czynności prawne j dokonane j przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczne j, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należyte j staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Przepis ten wprowadza, zatem daleko idące ułatwienie dla wierzyciela chcącego skorzystać z ochrony pauliańskiej w przypadku, gdy czynność prawna dłużnika i osoby trzeciej miała charakter nieodpłatny. W tej sytuacji wierzyciel nie musi wykazywać wymienionej okoliczności a osoba trzecia nie może bronić się przez wykazanie, że nie wiedziała lub nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem wierzycieli. Ponieważ nie ulega wątpliwości w niniejszej sprawie, iż czynność pomiędzy braćmi tj. darowizna jest czynnością nieodpłatną. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2013 r. sygn. akt. I CSK 543/12 Sąd Najwyższy wywodził, iż dochodzi wówczas do pokrycia w całości świadczenia wzajemnego na rzecz (dłużnika) z substratu majątkowego, który (osoba trzecia, obdarowana) nabyła od dłużnika, więc nie może być mowy o przysporzeniu po stronie dłużnika (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 206/12), czynienie rozważań, co do istnienia po stronie pozwanego wiedzy o sytuacji finansowej brata w chwili darowizny jest w istocie zbędne.

Należy jednak zaznaczyć, że pozwany uzyskał korzyść majątkową, jako osoba będąca w rozumieniu art. 527 § 3 k.c., w bliskim stosunku z dłużnikiem (swoim bratem). Tak, więc istnieje ustawowe domniemanie wynikające z powołanego przepisu, że pozwany wiedział, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Pozwany nie zdołał także zwołnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną poprzez zaspokojeni tego wierzyciela albo wskazanie mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika (art. 533 k.c.).

Odnosząc się do podniesionych w sprzeciwie argumentów stwierdzić należy, że nie zasługują one na uwzględnienie.

Nie jest prawdą, że powód może zaspokoić się z hipoteki, albowiem objęte nią tytuły egzekucyjne są wcześniejsze w stosunku do objętych żądaniem pozwu.

Rzekome porozumienia pomiędzy dłużnikiem i pozwanym, zgodnie z którymi nieruchomości przypadnie temu kto za nią zapłacił, a nie temu kto ją kupił, nie mają merytorycznego znaczenia. Nieruchomość przeszła na pozwanego w trybie umowy darowizny. Taką formę nadano zgodnie z wolą stron tej czynności. Ewentualne roszczenia pomiędzy braćmi z tytułu nakładów są ich wewnętrzną sprawą. Wskazana w akcie notarialnym wartość nieruchomości na 3.000.000 zł jest wielokrotnie większa niż suma roszczeń objętych pozwem. Pozwanemu jako ewentualnemu wierzycielowi brata nie przysługiwało żadne pierwszeństwo w zaspokojeniu swoich wierzytelności.

Roszczenie pozwu nie narusza zasad współżycia społecznego. To strony czynności fraudacyjnej dokonały naruszenia tych zasad i nie mogą skutecznie powoływać się na ochronę art. 5 k.c.

Sąd uwzględnił wniosek powoda zawarty w piśmie z dnia 13 lipca 2023 r. o uzupełnienie wyroku zaocznego przez wymienienie w nim wskazanych w pozwie tytułów egzekucyjnych i nakazanie pozwanemu poddania się (znoszenia) egzekucji z opisanych w pozwie nieruchomości w trybie art. 351 § 1 i 3 w zw. z art. 803 k.p.c.

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej okoliczności oraz wykazanie przez powoda wszystkich przesłanek, Sąd zgodnie z art. 527 § 1, 2 i art. 528 k.c. zasadnym było uwzględnienie powództwa, o czym orzekł w pkt I sentencji wyroku zaocznego.

Rozstrzygnięcie w pkt. II sentencji wyroku zaocznego o kosztach postępowania oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu stosownie do treści art. 98 k.p.c. w ze z art. 32 ust 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 2261) zasądając od pozwanego na rzecz powoda należnych mu kosztów procesu.

Zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz. 1800) jest to wynagrodzenie w wysokości 10.800 zł, którą to kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu żądanych przez niego kosztów zastępstwa procesowego.

Powód zgodnie z art. 94 u.k.s.c. jest zwolniony z obowiązku uiszczenia opłaty. W niniejszej sprawie wysokość opłaty od pozwu wynosiła 31.567 zł, co wynika z treści art. 13 ust 1 u.k.s.c. W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. i 105 k.p.c. w pkt III sentencji wyroku zaocznego nakazał ściągnąć od pozwanego, jako strony przegrywającej sprawę w całości powyższą kwotę tytułem kosztów sądowych.

Zważywszy na treść powyższych rozważań i dyspozycję art. 347 k.p.c., Sąd utrzymał w mocy w całości wyrok zaoczny z dnia 28 czerwca 2023 r.